

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1176. Usque Ad Annum 1203

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1763

VD18 90118022

§. 14. S. Anthelmi Episcopi Bellicensis extrema.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66394](#)

Sæcul. XII. communicatos denunciarunt. Id testa-
A.C. 1178. tum facit Petrus Legatus in sua Epistola
 ad omnes Fideles directa, in qua monet
 & exhortatur in Domino, ut Raimun-
 dum & Bernardum, eorumque compli-
 ces, tanquam excommunicatos & Sata-
 næ traditos caute devitent, atque e fini-
 bus suis expellant.

§. XIV.

*S. Anthelmi Episcopi Bellicensis
extrema.*

vit. ap. Sur. **H**ic annus salutis millesimus centesimus
26. Jun. septuagesimus octavus S. Anthelmo,
c. 18. Episcopo Bellicensi, vitæ supremus fuit.
Sup. lib. Ex quo Episcopatum suscepit, rigorem
LXX. §. 65. Instituti sui non modo non laxavit, sed
 auxit. Officio Missæ non in suo Orato-
 rio, sed in Ecclesia Cathedrali cum Ca-
 nonicis operabatur, ut majore decore
 res Divina perageretur. Hoc sacrifi-
 cium autem singulis ferme diebus offe-
 rebat, quod ipsi, antequam ordinatus
 fuit Episcopus, raro concedebatur. Sunt
 hæc verba Auctoris, qui ejus vitam scri-
 psit. Nimurum inter Cartusienses, etiam
 in Die Dominica, vix unquam alia, quam
 Missa Conventualis celebrabatur. Idque
 Statuta Guidonis innuunt. Anthelmus
 nihil magis exoptabat, quam efficere,
 ut Clericorum suorum vita pudica esset;
 quam

e. 7. n. 4.**vit. c. 19.**

quam ob rem sex septemve Presbyteros, Sæcul. XII.
antea maxima caritate monitos, cum pel- A.C. 1178.
lices ejicere nollent, deposuit.

Humbertus Comes Sabaudiæ quem-
dam Presbyterum carceri includi jufse-
rat, quem cum S. Episcopus, invito Præ-
tore, voluisset eripere, prætoriani fugien-
tem necaverant. Præterea comes jus
sibi esse in quasdam Ecclesiæ terras dice-
bat, affirmabatque ad suam pertinere
ditionem. Hortabatur Anselmus Prin-
cipem; Bona Ecclesiæ intacta relinque-
ret, & Presbyteri cædem congrua pœ-
nitentia elueret, addita fulminis Eccle-
siastici comminatione. Verum Comes
vicissim Præsuli minabatur, cum diceret,
se Papali privilegio esse munitum, ne
a quoquam alio excommunicari posset.
Anselmus imperterritus excommunica-
tionis sententiam in eum, & quidem
tunc præsentem pronunciavit. Hum-
bertus in furorem agi videbatur, aje-
bantque audientes, tantam Episcopi te-
meritatem haud leviorem quam mortis
pœnam mereri. Sed Præsul in isto
quoque periculo impavidus, formulam
censuræ adhibitis verbis acerbioribus re-
petiit, se mortalium felicissimum existi-
maturus, si ei pro bona causa Marty-
rium pati datum fuisset. Comite dein-
de apud Papam conquerente, quod suum
privilegium fuisset violatum, Alexander

c. 20.

c. 21.

D 3

S. Pe.

Sæcul. XII. S. Petro Tarentasiensi adhucdum in vi-
A.C. 1178. vis agenti, alterique Episcopo, datis lite-

ris præcepit; permoverent Anthelmum
ad absolvendum a censura Comitem, vel
Episcopo Bellicensi, cuius constantiam
alias exploratam habebat, imperium de-
trectante, ipsi absolverent. Episcopi
accepta mandata exequuntur, urgent-
que Anthelmum, ut Papæ obediret, &
Principem mitigaret. Quibus ille: *Qui
juste ligatus est solvi non debet, nisi
prius per Pœnitentiam offenso satisfe-
cerit. Nec S. Petrus accepit potestatem
ligandi vel solvendi ea, quæ non opor-
tet. Scitote igitur, me sententiam se-
mel latam nunquam revocaturum.* Ita
ambo Præfules recesserunt, ultra quid-
quam moliri non ausi. At Papa, re com-
perta, Comitem absolvit, & sublatæ cen-
suræ Anthelmum certiorem fecit.

Id vero S. Virum usque adeo offen-
dit, ut relicta Sede sua ad Cellulam Mo-
nastrerii Cartusiensis redierit. Sed tota
provincia optimi Patris absentiam de-
flente, Clerici Bellicenses a Summo Pon-
tifice literas impetrarunt, quibus ille
compulsus Sedem suam Episcopalem re-
petiit. Porro Comes Sabaudiæ se legi-
time absolutum non credidit, nec Eccle-
siam ante intrare præsumpsit, quam se co-
ram S. Præfule supplicem demisisset, ac
ab eo absolutionem obtinuisset. Quia
autem

autem errata non emendabat, nec promis- Sæcul. XII.
sa implebat, nova successit discordia. A.C. 1178.

Nihilominus illo etiam tempore, quo Co-
mes Præsulem oderat, & minas effun-
debat, magna tamen ejusdem reveren-
tia continebatur. Quippe singularis

c. 23.

Anthelmi virtus ingentem ei auctorita-
tem conciliaverat, totus Ordo Cartu-
siensis tanquam sibi Præpositum venera-
batur, omnesque ei Priors suberant.
Ipse ferventi zelo vigilabat cavebatque,
ne cuicunque relaxationi locus daretur.
Quando Conciliis aut aliis cœtibus, ubi
de rebus sæcularibus agebatur, intere-
rat, tam Episcopi quam alterius cuius-
que Ordinis Viri Anthelmo cedebant;
ipsa Romana Curia Præsulem revereba-
tur. Licet enim nihil reprehensione
dignum, in quocumque hominum gene-
re id deprehenderet, dissimularet, quia
tamen ejus admonitiones nullo alio ex
fonte, quam ex pura Caritate proficisci-
bantur, plerique modeste acquiescebant.
Ceterum in peccatores poenitentiam
agentes lacrymans ipse cum lacrymantibus
indulgentissimus erat.

c. 24.

Extremo morbo decubentem An-
thelnum non nulli hortabantur, ut Co-
miti Sabaudiæ, namque tenebat adhuc
dissidium, ignosceret. Quibus ipse:
Nunquam reconciliabitur, nisi injustam
postulationem dimittat, ac spondeat, ni-

c. 25.

D 4 bit

Sæcul. XII. *h*il se ab hac Ecclesia imposterum exactu-
A.C. 1178. *r*um, & nisi confiteatur, se cædis in il-
lum Presbyterum peractæ reum esse. Ne-
mine severum nuncium ad Principis in
eodem loco commorantis aures deferre
auso, duo tandem viri religiosi Ordinis
Cartusiensis periculosa legationem in
se suscepereunt. Et ecce! Princeps, Deo
cor ejus movente, in lacrymas solvitur,
ad S. Virum contendit, culpam fatetur,
postulationi renunciat, & veniam rogat.
Anthelmus impositis Principi manibus,
Deum orat, ut ei benediceret ejusque fi-
lio. Cum autem Comes filiam tantum
genuisset, putabant adstantes, Episco-
pum errore linguæ vel memoriae labi,
suggerebantque, benedicendum esse
Principis filiæ. At nihilominus Vir San-
ctus sæpius Humberti filio divinum au-
xilium & benedictionem precatus est.
Nec sefellit vaticinium; nam paulo post
mortem Episcopi Humberto Comiti na-
tus est filius. Obiit autem S. Anthel-
mus vigesima sexta die Junii anno mil-
lesimo centesimo septuagesimo octavo,
post receptam Dignitatem Episcopalem
decimo quinto, septuagenario major.

Mart. Rom. Ecclesia ejusdem memoriam in die, qua
26. Jun. e vita decessit, colit. Ejus in Ecclesia
Gall. Chro- Bellicensi Successor Rainaldus quoque
to. 2. p. 364. ex majore Monasterio Cartusiensi evo-
catus

catus est, cui post annos sex Arnaldus Sæcul. XII.
itidem ex Ordine Cartusiensi suspectus. A. C. 1178.

§. XV.

S. Hildegardis extrema.

Sanctum Anthelmum ad Cœlestia translatum secuta est post trimestre S. Hildegardis, Abbatissa in monte S. Ruperti prope Moguntiam, cuius Revelationes *vit. ap. Sur. Eugenius III.* Papa ante annos triginta 17. Sept. approubaverat. Ipsa hanc scriptionem prosecuta est, operam commodante quodam viro fidelis, qui eam mentis suæ conceptus latine exponere docebat, secundum Grammaticæ regulas; quippe eas simpliciter ignorabat. Revelationes ejus in tres libros collectæ sunt; plerumque in earum exordio aliqua imago rei sensibilis ponitur, quam sibi conspicuam factam fuisse dicit, ejusque sensus mysticos explicat. Tum exinde Doctrinam morum eruit puram & solidam, stilo legendis animum excitante & tropico; ævi sui vitia damnat, valideque ad pœnitentiam impellit. Multas quoque scripsit Epistolas, ut illis, qui eam consulebant, responsa daret, quas inter occurrit aliquam, ceteris prolixior, ad Clericos Colonienses directa, immixtis vaticiniis. Nam Prophetiæ dono prædita crebatur, memoratque Richerius, Monachus Senonensis in Lotharingia, qui exinde

D 5 de